

KIEZEN VOOR HET HOUDEN VAN OUTDOOR SOWS?

Het jaarlijkse Interpigcongres, waar stakeholders uit diverse landen de rentabiliteit van de varkensproductie met elkaar vergelijken, vond dit jaar plaats in Engeland. Het congres werd afgerond met een bezoek aan een zeugenbedrijf waar alle dieren het jaar rond buiten worden gehuisvest. – Pieter-Jan Delbeke, landbouwconsulent Boerenbond

Dit bedrijfsbezoek geeft een andere kijk op hoe varkens minder intensief, maar toch op een aanzienlijke schaalgrootte, kunnen worden gehouden.

Samenwerkingsverband met BPQ

Ongeveer 7 jaar geleden besloot varkenshouder Ashley Gimson om zijn bedrijf een nieuwe oriëntering te geven door de stap te zetten naar het houden van 1000 outdoor sows.

Een samenwerkingsverband met BQP, een bedrijf dat varkenshouders ondersteunt, lag aan de basis om hiermee te beginnen. BQP staat niet alleen in voor de ondersteuning bij de opstart van een bedrijf, maar zorgt ook voor de afzet van de 7 kg-biggen.

Het bedrijf van Ashley ligt in een regio waar het heel weinig regent, en dus ook met minder vruchtbare gronden. Wanneer het toch regent, droogt de zanderige grond vrij snel op. Daardoor kunnen de zeugen op een gunstige manier buiten worden gehuisvest.

.....
Je moet rassen kiezen waarbij de zeugen het instinct hebben om buiten te overleven en voor hun jongen te zorgen.
.....

Groepensysteem

Het management van een outdoor zeugenbedrijf kan vrij goed worden vergeleken met ons traditionele driewekensysteem. De zeugenstapel worden opgedeeld in 7 groepen van telkens 150 zeugen. Om de 3 weken wordt er een groep gedekt, werpt er een groep en wordt er een groep gespeend. Men beschikt over 8 'afdelingen'. Op 2 weides is er accommodatie voorzien waar de zeugen kunnen werpen. In 5 weides worden zeugen gehouden die moeten worden gedekt of in dracht zijn. Eén weide doet dienst als 'parkeerterrein'. De dieren worden op het bedrijf verplaatst

met behulp van een veewagen. Door gebruik van voeder komen de zeugen gemakkelijk op de veewagen. Het bedrijf produceert zelf haar jonge zeugen. Al van jongs af leert men de zeugen aan dat ze niet over of onder de schrikdraad kunnen. Dit is de basis om zeugen buiten te kunnen houden. De jonge zeugen worden op een afzonderlijke plaats gehuisvest. Binnen deze groep zitten een aantal productieve beren die instaan voor de eerste dekking van de jonge zeug. De zeugjes worden rond 7 weken gescand op dracht en vervolgens overgebracht naar een groep drachtige zeugen die zich in hetzelfde drachtstadium bevinden. Dit gebeurt meestal per 6 zeugen. Die 6 lege plaatsen binnen de groep van jonge zeugen worden opnieuw opgevuld met nieuwe jonge zeugjes. Op deze manier wordt er continuïteit bekomen. Enkel op dit outdoor zeugenbedrijf gebeurt de eerste inseminatie natuurlijk. De varkenshouder is van oordeel dat dit ten goede komt van de langleeftijd

baarheid en langdurige vruchtbaarheid van de zeug. Vanaf de tweede worp gebeuren alle inseminaties kunstmatig. Er wordt 1 ha per 25 drachtige zeugen voorzien. Eén groep zeugen beschikt dus over 6 ha die omheind is met een eenvoudige schrikdraad. Aan de buitenkanten van de weide staan water- (ad lib) en voedertroggen. De zeugen worden eenmaal per dag gevoederd. Bij de oriëntering van de schuilhokken tracht men om in de zomer zo veel mogelijk schaduw te creëren en in de winter zo weinig mogelijk regen, wind en koude binnen te laten. De hokken worden met stro ingestrooid. De zeugen worden dus vanaf de tweede worp gedekt via KI. Dit gebeurt in tenten op de velden. De week voor dekking zitten er beren tussen de zeugen om het bronstgedrag te induceren. Deze beren zijn

zaam zijn aan de moederzeug. Na 4 weken worden de biggen gespeend. Twee dagen voor het spenen worden alle tussenafscheidings weggenomen zodat alle zeugen van die groep door elkaar kunnen lopen. Eerst worden de zeugen weggenomen en vervolgens de biggen. Deze volgorde van spenen is belangrijk omdat het vangen van 1800 biggen, die vrij loslopen in een weide, niet zo evident is. Wanneer de zeug wordt weggenomen, zullen de biggen echter na verloop van tijd koud en honger krijgen en hun hok opzoeken. De biggen worden daarin opgesloten waardoor ze gemakkelijk kunnen worden opgeladen, waarna ze naar de afmestbedrijven gebracht worden.

De zeugen worden gevoerd met een grove korrel. Op deze manier wordt voorkomen dat er te veel voeder door de vogels wordt

toegevoegde waarde kan worden gecreëerd bij de commercialisatie. Dit kan tot 400% verschil opleveren tussen de goedkoopste en de duurste prijs die voor hetzelfde product wordt betaald dankzij een label. BQP staat niet alleen in voor de verdere vermarkting van het varkensvlees. Ze bieden ook heel wat service en advies aan hun producenten. BQP telt vandaag 40 producenten die voor hen op deze manier aan vermeerdering doen.

Geschikte accommodatie

Grond is een belangrijke factor. In die streek van Engeland is de lichte zandgrond grond iets minderwaardiger, waardoor er niet alles geteeld kan worden. Dit bedrijf beschikt over 40 ha land voor buitenbehoor. Naast grond moet er ook uitrusting worden voorzien: voedertroggen (200 euro/

Een groep zeugen beschikt over 6 ha die omheind is met een eenvoudige schrikdraad. Aan de buitenkanten van de weide staan water- en voedertroggen.

De zeugen werpen in een schuilhok. Een afscheiding verhindert dat de jonge biggen de eerste levensdagen buiten kunnen.

diegene die niet meer ingezet worden voor de dekkingen van de jonge zeugen. De zeugen beschikken ook over 2 oormerken. Naast de unieke nummers worden er in de oren ook nog inkepingen gemaakt waarmee de zeugenhouder snel kan zien over welke zeugen het gaat, een soort code met vierkantjes en streepjes.

Een week voor de werpdatum worden de zeugen in een afzonderlijke weide gehuisvest waar ze in alle rust kunnen werpen. Naast een schuilhok met stro, waar de zeug in zal werpen, bevindt er zich in de weide ook nog een voedertrog en een waterbak. De zeugen werpen in het schuilhok. Er staat een afscheiding voor het hok om te verhinderen dat de jonge biggen de eerste levensdagen al buiten kunnen. Pas na een week zijn de biggen sterk genoeg om over de hokafscheiding te klauteren. De jonge biggen kunnen gemakkelijk onder de schikdraad, maar dit vormt weinig problemen aangezien ze vrij volg-

opgenomen, 4 tot 5% van het voeder gaat verloren.

Er vinden ook een aantal behandelingen bij de biggen plaats. Een derde van de staart wordt afgedaan om staatblijten te voorkomen. Ook worden de tandjes geknipt. Daarnaast worden de zeugen ook gevaccineerd.

Biggenafzet

Het bedrijf heeft een productiegetal van 24 biggen per zeug per jaar. De zeugenhouder heeft een vast afnamecontract met BQP met een gegarandeerde marge per big die varieert tussen de 3,7 en 4,8 euro/big. Ongeacht de stijging van de voederprijs wordt deze marge aan de zeugenhouder gegarandeerd. De zeugenhouder levert om de 4 weken 1800 biggen af die via BQP op een extern vleesvarkensbedrijf worden afgezet.

De afzet van het varkensvlees gebeurt via een speciaal label waardoor een hogere

stuk), een schuilhok voor lacterende zeugen (425 euro/stuk), hokafscheiding biggen (95 euro/stuk), schuilhokken voor drachtige zeugen (1000 euro/stuk), een inseminatietent (5000 euro/tent).

Gedurende 2 jaar worden de zeugen op deze locaties gehouden. Dit past in het rotatieschema van de varkenshouder. De gronden worden vervolgens enkele jaren gebruikt om gewassen, zoals aardappelen en maïs, op te telen. De zeugen worden dus 2 jaar op andere percelen ondergebracht.

De varkenshouder benadrukte dat niet ieder type zeug geschikt is om volgens dit bedrijfstype in te zetten. Er wordt gekozen voor rassen waarbij de zeugen het instinct hebben om buiten te overleven en voor hun jongen te zorgen. Een indoorzeug zou buiten niet of onvoldoende functioneren. Ze zou bijvoorbeeld buiten het hok werpen of onvoldoende aandacht besteden aan haar jongen om ze te voeren. ■